

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Udrag fra Hovedstrømninger. Indledning

Citation: Brandes, Georg: "Samlede Skrifter", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 10. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandes04-shoot-idm139992360391248/facsimile.pdf> (tilgået 18. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

disse Bøger er grundede, er yderst ringe. De beholder et andet Værd; men til Livet har de lidet eller intet Forhold, skønt de hører til de Bøger, der iøvrigt har havt størst praktisk Virkning. De tilhører en fra Skotland indført tvivlsom og nu næsten opgiven Kunstart, den historiske Roman, som frembragt af en fuld-blods Tory var udgået fra en Aandstilstand, der havde alle sine Idealer i Fortiden ligesom vor.

Paa en saadan Aandstilstand preller altfor mange af Aarhundredets store Begivenheder af. Den græske Frihedskrig, hvis Udbrud andensteds giver Signalet til saa store literære Omslag, som i Frankrig og Tyskland bliver hele Skolers Bane og fremkalder nye Skoler, foranlediger vel hos os adskillige smukke Digte, men efterlader sig dog neppe noget dybere Spor i Danmarks Poesi end hine berømte Linjer i *Kong Salomon og Jørgen Hattemager*: «Hvad mener Hr. Baronen vel om Grækernes Af-færer?» En Begivenhed som Revolutionen i Juli 1830 sætter sig hos saa djærv, saa fri en Aand som Poul Møller intet andet Minde end hint forresten saa smukke og saa betegnende Digt *Kunstneren mellem Oprørerne*, et Digt, der ved sin Fyrstetroskab, sin Kunstner-Ligegyldighed for Omverdenens Begivenheder, sin ubegrænsede Foragt for alle Samfundsbevægelser maler hele Tidsrummet herhjemme. For Poul Møller var Revolutionerne virkeligt personliggjorte i «to frisindede Dreng og en lam Redaktør». Byrons en Fjerdedel af Aarhundredet beherskende Poesi, som ved hans stolte Død forplantes Verden over, naaer ogsaa til os; men kun Drapperiet tiltaler her, Tankerne og Typerne vogter man sig vel for at tilegne sig. En af vore ædleste og skønneste Digternaturer, Biskopsønnen Frederik Paludan-Müller, tilegner sig Versemaalet, Rytmen, Stemningsvekslingen, den barokke Skiften mellem Sværmeri og Spot i Byrons fortællende Digtning, men kun for at benytte denne Form som Indklædning for hele det overleverede Tanke- og Følelses-Sæt. Han holder den gamle Vin paa de nye Flasker og udvikler sin Poesi lidt efter lidt til et begejstret Indlæg for asketisk Moral og den stiveste Rettroenhed.

En af Aarsagerne til denne Foreteelse maa sikkert søges i Beskaffenheden af den Samfundsklasse, som i dette Aarhundrede har frembragt ikke blot vor skønne, men ogsaa for en stor Del vor videnskabelige Bogavl. Medens Frankrigs og Englands Literaturer for en stor Del er udarbejdede af uafhængige, tildels højtstillede Mænd med frit Blik og vid Synskres, og medens